

Onderzoek van Scholen: ICT en het Onderwijs

HANDLEIDING VOOR SCHOOL- COÖRDINATOREN

European Schoolnet

Service d'Approches Quantitatives des faits éducatifs

Inhoud

Inleiding	1
1. OVERZICHT VAN DE ORGANISATIE VAN DE OPZET VAN HET ONDERZOEK	2
2. VERANTWOORDELIJKHEDEN EN TAKEN	5
3. CONTACTINFORMATIE	6
4. INLOGGEN OP DE WEBSITE ALS SCHOOLCOÖRDINATOR	6
5. TAAK 1: INFORMATIEVERSCHAFFING VOOR DE STEEKPROEF VAN DE KLAS(SEN)	7
A) KOLOM 1 ‘NAAM VAN DE KLAS’	7
B) KOLOM 2 ‘AANTAL LEERLINGEN’ IN DEZE KLAS	8
C) KOLOM 3 ‘AANTAL UITGESLOTEN LEERLINGEN’	9
6. TAAK 2: INFORMATIEVERSCHAFFING VOOR DE STEEKPROEF VAN DE LERAREN	10
A) LERAREN IDENTIFICEREN	10
B) IN AANMERKING KOMENDE LERAREN NUMMEREN	11
7. TAAK 3: AFNAME VAN HET ONDERZOEK	13
A) AFNAME BIJ LEERLINGEN (NIET BIJ <i>VIERDE LEERJAAR LAGER ONDERWIJS</i>)	13
B) AFNAME BIJ LERAREN EN DIRECTEUR	14
8. TAAK 4: FOLLOW-UP ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT HET ONDERZOEK	14
APPENDIX A: BRIEF EN FORMULIER VOOR TOESTEMMING VAN DE OUDERS	15
APPENDIX B: BRIEF AAN OUDERS	16
APPENDIX C: BRIEF AAN LERAREN	17

**European Commission
Information Society and Media**

De opvattingen die gegeven worden in dit werk zijn die van degenen die hieraan bijdragen en geven niet noodzakelijkerwijs de opvattingen weer van de Europese Commissie.

Deze studie wordt uitgevoerd in opdracht van het Directoraat-generaal Informatiemaatschappij en Media van de Europese Commissie,

© Europese Commissie 2011

Inleiding

Het doel van deze handleiding is de Schoolcoördinator (SC) door de twee taken te loodsen op de scholen die deelnemen aan het Onderzoek van Scholen: ICT en het Onderwijs(ESSIE): respondenten zoeken en het verzamelen van gegevens organiseren.

Het doel van het ESSIE is om de vooruitgang te beoordelen die gemaakt is op het gebied van de Informatie- en Communicatietechnologie in het onderwijs in alle 31 Europese landen. We zullen online enquêtes met betrekking tot beschikbaarheid, gebruik en houdingen ten opzichte van onderwijstechnologie afnemen bij directeuren, leraren en – alleen op scholen van het voortgezet onderwijs – leerlingen.

Om de vooruitgang in ICT in alle landen te vergelijken is het heel belangrijk steekproeven van hoge kwaliteit van scholen en mensen in elk land te krijgen. Alleen op de juiste wijze geselecteerde en representatieve respondenten kunnen onbevooroordeelde, accurate en internationaal vergelijkbare bevindingen opleveren.

Het ESSIE onderzoek zal gegevens verzamelen op drie niveaus:

1. Schoolniveau,
2. Klas/leraarniveau en
3. Leerlingniveau (niet in het *vierde leerjaar lager onderwijs*)

Het is zeer belangrijk dat de SC's alle procedures volgen die in deze handleiding worden omschreven om geldige internationaal vergelijkbare gegevens te verkrijgen. U zult bijgestaan worden door het internationale consortium dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het onderzoek: de 'Service d'Approches Quantitatives des faits éducatifs (SAQFE) op de Faculteit van het Onderwijs van de Universiteit van Luik in België en European Schoolnet (EUN). U kunt indien nodig ook contact opnemen met uw Nationale Coördinator.

Dank u voor uw steun.

1. OVERZICHT VAN DE ORGANISATIE VAN DE OPZET VAN HET ONDERZOEK

Dit onderzoek zal gegevens verzamelen van scholen (directeuren), klassen (leraren) en leerlingen op ISCED¹ level 1 (*vierde leerjaar lager onderwijs*), ISCED level 2 (*tweede middelbaar of tweede leerjaar van de eerste graad*), ISCED level 3 Algemeen (*vijfde middelbaar ASO of eerste leerjaar van de derde graad algemeen secundair onderwijs*) en ISCED level 3 Beroeps (*vijfde middelbaar BSO+KSO+TSO of eerste jaar van de derde graad beroeps, kunst en technisch secundair onderwijs*). Om praktische redenen worden geen leerlingenuitkomsten afgenomen op ISCED niveau 1 (*Vierde leerjaar lager onderwijs*).

De opzet van het Onderzoek van Scholen: ICT in het Onderwijs (ESSIE) is te zien in Tabel 1. Uw school is via een steekproef gekozen voor één (of misschien meer) doeljaren. Concentreer u op de doeljaren waarvoor uw school is geselecteerd.

Let op: het doeljaar is het 3e cijfer uit identificatienummer:

1:	«ISCED level 1»	Vierde leerjaar lager onderwijs
2:	«ISCED level 2»	Tweede leerjaar van de eerste graad (tweede middelbaar)
3:	«ISCED level 3 academic»	Eerste leerjaar van de derde graad ASO (vijfde middelbaar)
4:	«ISCED level 3 vocational»	Eerste leerjaar van de derde graad KSO+TSO+BSO (vijfde middelbaar)

Bijvoorbeeld: ID : 12**2**03102 →2 **Tweede leerjaar van de eerste graad (tweede middelbaar)**

¹ ISCED is de Internationale Standaardclassificatie in het Onderwijs (ISCED-97), in 1997 aangenomen door de Algemene Conferentie van UNESCO

Tabel 1. Overzicht van de organisatie van de opzet van het Onderzoek (N = totale aantal)

		ISCED1	ISCED2	ISCED3 ALGEMEEN	ISCED3 BEROEPS
Doeljaar		<i>Vierde leerjaar lager onderwijs</i>	<i>Tweede leerjaar van de eerste graad (tweede middelbaar)</i>	<i>Eerste leerjaar van de derde graad ASO (vijfde middelbaar)</i>	<i>Eerste leerjaar van de derde graad KSO+TSO+BSO (vijfde middelbaar)</i>
Scholen	Scholen	Aantal N=300 per land	N=300 per land	N=300 per land	N=300 per land
Wie geeft antwoord? Op welk instrument?	Directeuren	N=300 Directeuren- enquête	N=300 Directeuren- enquête	N=300 Directeuren- enquête	N=300 Directeuren- enquête
Klassen² binnen scholen	Klassen	N=1 per school	N=1 per school	N=1 per school	N=1 per school
Wie geeft antwoord? Op welk instrument?	Leraren	N=1 Leraren- enquête	N=3 Leraren- enquête	N=3 Leraren- enquête	N=3 Leraren-enquête
Leerlingen binnen klassen	Leerlingen	N=0	N=alle leerlingen in steekproef- klassen	N=alle leerlingen in steekproef- klassen	N=alle leerlingen in steekproef- klassen
Wie geeft antwoord? Op welk instrument?	Leerlingen	Geen leerlingen- enquête	Leerlingen- enquête	Leerlingen- enquête	Leerlingen- enquête

² In kleine landen kunnen twee klassen in de steekproef opgenomen worden om meer gegevens te verkrijgen.

Tabel 2 geeft u meer bijzonderheden met betrekking tot de soorten enquêtes die moeten worden ingevuld op elk onderwijsniveau en wie die moet invullen.

Tabel 2. Beschrijving van de enquêtes die moeten worden ingevuld volgens onderwijsniveau

<p>Bij Vierde leerjaar lager onderwijs</p> <p>Er moeten 2 soorten online enquêtes ingevuld worden.</p> <p><u>De online enquête voor Directeuren</u> wordt ingevuld door de <u>directeur</u> van de school. De directeur kan indien nodig bij het invullen van vragen over technische aspecten bijgestaan worden door de ICT-coördinator (of equivalent) van de school.</p> <p><u>De online enquête voor Leraren</u> wordt ingevuld door de <u>leraar</u> die de hoofdverantwoordelijkheid over de klas heeft. Als meer dan één leraar de hoofdverantwoordelijkheid heeft, dan wordt een van de leraren op willekeurige wijze geselecteerd (zie verderop).</p> <p>Er zijn geen <u>leerlingenenquêtes</u>.</p> <p>Tweede leerjaar van de eerste graad (tweede middelbaar)</p> <p>Er moeten 3 soorten online enquêtes ingevuld worden.</p> <p><u>De online enquête voor Directeuren</u> wordt ingevuld door de <u>directeur</u> van de school. De <u>directeur</u> kan indien nodig bij het invullen van vragen over technische aspecten bijgestaan worden door de ICT-coördinator (of equivalent) van de school.</p> <p><u>De online enquête voor Leraren</u> wordt ingevuld door <u>drie leraren</u> (een leraar Wetenschappen, Wiskunde en Nederlands) van de geselecteerde klas. Als er meer dan één leraar Wetenschappen en Wiskunde is, wordt slechts één van de leraren Wetenschappen en Wiskunde op willekeurige wijze geselecteerd (zie verderop).</p> <p>Het zal echter eerst nodig zijn het concept 'klas' te definiëren omdat leerlingen van de ene naar de andere klas kunnen verhuizen afhankelijk van het vak op <i>lager secundair onderwijs (of eerste graad)</i> (zie verderop). <u>De online enquête voor Leerlingen</u> wordt ingevuld door <u>alle leerlingen</u> in de steekproefklas.</p> <p>Eerste leerjaar van de derde graad ASO (vijfde middelbaar)</p> <p>Er moeten 3 soorten online enquêtes ingevuld worden.</p> <p><u>De online enquête voor Directeuren</u> wordt ingevuld door de <u>directeur</u> van de school. De directeur kan indien nodig bij het invullen van vragen over technische aspecten bijgestaan worden door de ICT-coördinator (of equivalent) van de school.</p> <p><u>De online enquête voor Leraren</u> wordt ingevuld door <u>drie leraren</u> (een leraar Wetenschappen, Wiskunde en Nederlands) van de geselecteerde klas. Als er meer dan één leraar Wetenschappen en Wiskunde is, wordt slechts één van de leraren Wetenschappen en Wiskunde op willekeurige wijze geselecteerd (zie verderop).</p> <p>Het zal echter eerst nodig zijn het concept 'klas' te definiëren omdat leerlingen van de ene naar de andere klas kunnen verhuizen afhankelijk van het vak in het <i>vijfde middelbaar</i> (zie verderop).</p> <p><u>De online enquête voor Leerlingen</u> wordt ingevuld door <u>alle leerlingen</u> in de steekproefklas.</p>

Eerste leerjaar van de derde graad KSO+TSO+BSO (vijfde middelbaar)

Er moeten 3 soorten online enquêtes ingevuld worden.

De online enquête voor Directeuren wordt ingevuld door de directeur van de school. De directeur kan indien nodig bij het invullen van vragen over technische aspecten bijgestaan worden door de ICT-coördinator (of equivalent) van de school.

De online enquête voor Leraren wordt ingevuld door de drie leraren die de meeste instructie-uren hebben bij de geselecteerde klas (zie verderop).

Het zal echter eerst nodig zijn het concept 'klas' te definiëren (zie verderop).

De online enquête voor Leerlingen wordt ingevuld door alle leerlingen in de steekproefklas.

2. VERANTWOORDELIJKHEDEN EN TAKEN

Uw verantwoordelijkheden zijn:

- 1) informatie verschaffen over leraren, klassen en leerlingen binnen uw school. Hierdoor kan het systeem automatisch selecteren wie deelneemt aan het onderzoek.
- 2) de afname van het onderzoek regelen.

Tabel 3 geeft u een overzicht van de taken die u voor dit onderzoek moet uitvoeren.

Tabel 3. Overzicht van de taken van de schoolcoördinator

	Naam van de Taak – stap voor stap	Beschrijving	Tijdslijn (afhankelijk van het begin van het schooljaar)
Taak 0	Ga naar de website van het onderzoek	Log in op de website van het onderzoek	augustus-oktober
Taak 1	Geef de klas(sen) voor de steekproef	Lijst van <i>alle</i> klassen in het doeljaar	augustus-oktober
Taak 2	Geef de namen van de leraren voor de steekproef	Bepaal welke leraren de enquêtes moeten invullen	augustus-oktober
Taak 3	Afname onderzoek	- indien gewenst, brief voor toestemming van de ouders sturen - alleen op <i>lager secundair onderwijs</i> , leerling-sessies organiseren waarop zij de enquêtes kunnen invullen - geef ID's (gebruikersnamen) en wachtwoorden aan leraren en directeur zodat zij de enquêtes kunnen invullen	oktober-november
Taak 4	Follow-up van het onderzoek	Zorg ervoor dat alle deelnemers de enquête hebben ingevuld	oktober-november

In de volgende hoofdstukken zullen wij 1) u uitleggen welke informatie we nodig hebben en hoe u die op de website kunt invoeren en 2) u stap voor stap begeleiden bij hoe u de afname van het onderzoek en de follow-up organiseert.

3. CONTACTINFORMATIE

Een samenwerkingsverband van twee instellingen (Consortium) is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het onderzoek. Dit zijn European Schoolnet (EUN) en de Service d'Approches Quantitatives des Faits Educatifs (SAQFE) van de Faculteit van het Onderwijs van de Universiteit van Luik in België.

Als u vragen hebt over het verzamelen van de informatie over leraren en klassen voor de steekproef, aarzelt u dan niet contact op te nemen met de Nationale Coördinator.

Uw Nationale Coördinator is

Naam	Emailadres
Eva Van de gaer	e.vandegaer@ulg.ac.be

4. INLOGGEN OP DE WEBSITE ALS SCHOOLCOÖRDINATOR

Ga naar de ESSIE website en log in met de loginnaam en het wachtwoord die u als schoolcoördinator via email zijn toegezonden.

Als uw school wordt geselecteerd voor meer dan één leerjaar, zorgt u er dan voor dat u de juiste ID-login en het juiste wachtwoord gebruikt voor het daarmee corresponderende leerjaar (deze zijn voor elk leerjaar verschillend). Als u schoolcoördinator bent voor meer dan één leerjaar, moet u de taken voor elk doeljaar apart uitvoeren.

5. TAAK 1: INFORMATIEVERSCHAFFING VOOR DE STEEKPROEF VAN DE KLAS(SEN)

Voor het verschaffen van de gegevens van de klassen voor de steekproef vult u het online 'klassenlijstformulier' in.

In Tabel 4 ziet u een voorbeeld van een leeg klassenlijstformulier. Om dit formulier in te vullen, moet u:

- de klaseenheid omschrijven en de naam van de klas geven (kolom 1)
- het aantal leerlingen in de klas geven (kolom 2)
- zo nodig het aantal uitgesloten leerlingen geven (kolom 3)

Tabel 4. Voorbeeld van een klassenlijstformulier

Class Name	Total number of target students	Number of excluded students
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

a) KOLOM 1 'NAAM VAN DE KLAS'

Kolom 1 bevat een lijst van alle klassen op uw school van het leerjaar die deelnemen aan het onderzoek. Volg de instructies hieronder volgens het onderwijsniveau waar u verantwoordelijk voor bent.

Indien Uw school verschillende vestigingsplaatsen heeft, gelieve dan alle klassen uit alle vestigingsplaatsen op te nemen in de klassenlijst.

Voor het invullen van kolom 1 met een lijst van de namen van de klassen, stelt u eerst de klaseenheid vast. Klassen die in aanmerking komen voor ESSIE zijn alle klassen (binnen de school) waarin leerlingen van het doeljaar zitten.

Vierde leerjaar lager onderwijs

- Maak een lijst van alle klassen binnen de school die leerlingen bevatten in het vierde leerjaar en
- geef een unieke klasnaam waarmee u de klas kunt identificeren.

Tweede leerjaar van de eerste graad (tweede middelbaar)

Leerlingen kunnen van de ene klas naar de andere verhuizen afhankelijk van het vak.

Daarom moeten we het concept 'klas' definiëren. Voor dit onderzoek **definiëren we de klas als de leergroep van leerlingen voor het vak Nederlands op deze school.**

1. Maak een lijst van alle klassen binnen de school die leerlingen bevatten in het *tweede middelbaar*
2. geef ze elk een unieke klasnaam waarmee u de klas kunt identificeren.

Eerste leerjaar van de derde graad ASO (vijfde middelbaar)

Leerlingen kunnen van de ene klas naar de andere verhuizen afhankelijk van het vak. Daarom moeten we het concept 'klas' definiëren. Voor dit onderzoek **definiëren we de klas als de leergroep van leerlingen voor het vak Nederlands op deze school.**

1. Maak een lijst van alle klassen binnen de school die leerlingen bevatten in het *vijfde middelbaar ASO* en
2. geef een unieke klasnaam waarmee u de klas kunt identificeren.

Eerste leerjaar van de derde graad KSO+TSO+BSO (vijfde middelbaar)

Leerlingen kunnen van de ene klas naar de andere verhuizen afhankelijk van het vak. Daarom moeten we het concept 'klas' definiëren. Voor dit onderzoek **definiëren we de klas als de leergroep van leerlingen voor het vak Nederlands op deze school.** Als deze definitie niet mogelijk is omdat taal geen verplicht vak is voor leerlingen van het beroepsonderwijs op uw school, kan eventueel de administratieve klaseenheid worden gebruikt of een alternatief besproken worden met uw Nationale Coördinator.

1. Maak een lijst van alle klassen binnen de school die leerlingen bevatten in het *vijfde middelbaar KSO+TSO+BSO* en
2. geef een unieke klasnaam waarmee u de klas kunt identificeren.

b) KOLOM 2 'AANTAL LEERLINGEN' IN DEZE KLAS

Voer het aantal leerlingen in van het doeljaar in elke klas. Als er klassen zijn waarin meerdere leerjaren zitten, bijvoorbeeld in het lager onderwijs *derde/vierde leerjaar*, moeten alleen leerlingen uit het *vierde leerjaar* als klas op de lijst worden geteld.

Vierde leerjaar lager onderwijs

Hoewel er geen leerlingenenquêtes worden gehouden in het lager onderwijs, is het toch van belang om het aantal leerlingen voor de verschillende klassen in het *vierde leerjaar* in te vullen. De reden hiervoor is dat wij de gegevens die verzameld worden van de leraren van het *vierde leerjaar* willen koppelen aan het aantal leerlingen.

Neemt u a.u.b. alle leerlingen van het doeljaar op in kolom 2, ook degenen die de enquêtes niet kunnen invullen (zie volgend onderdeel).

c) KOLOM 3 ‘AANTAL UITGESLOTEN LEERLINGEN’

U kunt besluiten een aantal leerlingen binnen klassen of hele klassen uit te sluiten om de volgende drie categorieën van redenen:

1. **Anderstalige leerlingen:** Dit zijn leerlingen voor wie de taalbarrière van de test te hoog is. Typisch zal een leerling die minder dan een jaar instructie heeft gehad in de taal van de enquête, moeten worden uitgesloten.
2. **Leerlingen met ernstige leerproblemen:** Dit zijn leerlingen die, naar de professionele mening van de directeur of een ander bevoegd personeelslid, beschouwd worden als intellectueel niet in staat om de enquête in te vullen.
3. **Lichamelijk gehandicapte leerlingen:** Dit zijn leerlingen die zodanig lichamelijk gehandicapt zijn dat ze de enquête niet kunnen invullen. U kunt er natuurlijk voor kiezen zulke leerlingen in staat te stellen om deel te nemen door iemand de enquête voor hen te laten invullen.

Probeer u a.u.b. het aantal uitgesloten leerlingen en klassen zo klein mogelijk te houden.

In de derde kolom van het klassenlijstformulier voor de steekproef vult u het aantal uitgesloten leerlingen in. Als alle leerlingen van een klas overeenkomen met een van de hierboven omschreven categorieën, dan zal het totale aantal doelleerlingen (kolom 2) gelijk zijn aan het aantal uitgesloten leerlingen (kolom 3).

Tabel 5 toont een voorbeeld van een ingevuld klassenlijstformulier.

Tabel 5: Voorbeeld van een ingevuld klassenlijstformulier

Class Name	Total number of target students	Number of excluded students
Class1	32	4
Class2	21	1
Class3	35	2
Class4	28	1

Zodra u zeker weet dat de lijst accuraat is ingevuld, **stuur de lijst dan in voor de steekproef**. Het online systeem zal willekeurig een klas kiezen en naar u terugsturen. De willekeurige steekproef van klassen op elke school wordt daarom gedaan door het online systeem en uw taak is het verschaffen van de juiste informatie.

Kijk uit: **wanneer u eenmaal op de “steekproefknop” hebt geklikt, kunt u niet meer terug om de informatie te wijzigen die u hebt ingevoerd, zelfs als u één klas vergeten hebt.**

De willekeurig gekozen klas zal op het scherm verschijnen en ook naar uw emailadres gestuurd worden.

6. TAAK 2: INFORMATIEVERSCHAFFING VOOR DE STEEKPROEF VAN DE LERAREN

Voor de steekproef van de leraren, moet u het 'lerarenlijstformulier' invullen. Dit houdt in

- a) leraren identificeren en
- b) in aanmerking komende leraren nummeren.

a) LERAREN IDENTIFICEREN

Vierde leerjaar lager onderwijs

U selecteert de leraar die de eindverantwoordelijkheid heeft over de klas. Als meer dan één leraar eindverantwoordelijk is, dan moeten beide leraren op het lerarenlijstformulier gezet worden.

Tweede leerjaar van de eerste graad (tweede middelbaar)

Drie leraren worden geselecteerd om de enquête in te vullen: één leraar wiskunde, één leraar natuurwetenschappen en één leraar die lesgeeft in de belangrijke taal voor instructie (d.w.z., de leerkracht Nederlands).

Alle leraren wiskunde, natuurwetenschappen en Nederlands die aan leerlingen uit de opgegeven klas lesgeven, moeten op de lijst gezet worden. Natuurwetenschappen omvat scheikunde, natuurkunde, biologie en aardrijkskunde, als die apart onderwezen worden.

Eerste leerjaar van de derde graad ASO (vijfde middelbaar)

Drie leraren worden geselecteerd om de enquête in te vullen: één leraar wiskunde, één leraar natuurwetenschappen en één leraar die lesgeeft in de belangrijke taal voor instructie (d.w.z., de leerkracht Nederlands).

Alle leraren wiskunde, natuurwetenschappen en Nederlands, die aan leerlingen uit de opgegeven klas lesgeven, moeten op de lijst gezet worden. Natuurwetenschappen omvat scheikunde, natuurkunde, biologie, en aardrijkskunde, als die apart onderwezen worden.

Eerste leerjaar van de derde graad KSO+TSO+BSO (vijfde middelbaar)

U moet kijken wie de drie leraren zijn met de meeste instructie-uren bij de leerlingen en die selecteren. Dit betekent dat er geen steekproef van leraren plaats heeft in het *vijfde middelbaar BSO+KSO+TSO* en er dus geen lerarenlijstformulier hoeft te worden ingevuld.

b) IN AANMERKING KOMENDE LERAREN NUMMEREN

Alle in aanmerking komende leraren moeten op een lijst worden gezet met gebruikmaking van het online 'lerarenlijstformulier'. Om geheimhouding te garanderen moeten de namen van leraren niet geregistreerd worden, alleen het nummer van de leraren.

Vierde leerjaar lager onderwijs

Dit is gewoonlijk één leraar of misschien twee (bv. parttime) leraren per klas.

Tweede leerjaar van de eerste graad (tweede middelbaar)

Het aantal leraren voor drie vakken (Nederlands, wetenschappen en wiskunde) moet niet apart worden vermeld in een lijst. Denk eraan dat wetenschappen scheikunde, natuurkunde, biologie en aardwetenschappen kan omvatten.

Eerste leerjaar van de derde graad ASO (vijfde middelbaar)

Het aantal leraren voor drie vakken (Nederlands, wetenschappen en wiskunde) moet apart worden vermeld in een lijst. Denk eraan dat wetenschappen scheikunde, natuurkunde, biologie en aardwetenschappen kan omvatten.

Eerste leerjaar van de derde graad KSO+TSO+BSO (vijfde middelbaar)

U moet de drie leraren selecteren met het hoogste aantal instructie-uren. Dit betekent dat er geen steekproef is van leraren in het *vijfde middelbaar BSO+KSO+TSO* en daarom hoeft er geen 'lerarenlijstformulier' te worden ingevuld.

Tabel 6 laat een voorbeeld zien van een lerarenlijstformulier voor het *vijfde middelbaar ASO*.

Tabel 6. Voorbeeld van een ingevuld lerarenlijstformulier

Sampled class: class 3			
	Main language of instruction	Mathematics	Science
Number of teacher(s)	1	2	2

Als u er zeker van bent, dat de lijst nauwkeurig is ingevuld, **stuur dan de lijst voor de steekproef in door op het vakje "STEEKPROEF" te klikken**. Nadat het ingevulde lerarenlijstformulier is ingestuurd voor de steekproef, zal het online systeem met een letter reageren. De steekproefleraar is degene van wie de eerste letter van de achternaam (familienaam) begint met deze steekproefletter of begint met de volgende in alfabetische volgorde. Als er twee leraren zijn van wie de achternaam begint met dezelfde letter, dan is de steekproefleraar degene van wie de achternaam het eerste komt in alfabetische volgorde.

Vierde leerjaar lager onderwijs

Het systeem reageert met één letter.

Tweede leerjaar van de eerste graad (tweede middelbaar)

Het systeem reageert met drie letters (één voor de leraar Nederlands, één voor de leraar wetenschappen en één voor de leraar wiskunde).

Eerste leerjaar van de derde graad ASO (vijfde middelbaar)

Het systeem reageert met drie letters (één voor de leraar Nederlands, één voor de leraar wetenschappen en één voor de leraar wiskunde).

Eerste leerjaar van de derde graad KSO+TSO+BSO (vijfde middelbaar)

Het systeem zal niets sturen, omdat al hebt vastgesteld wie de drie leraren zijn met de meest instructietijd bij de geselecteerde klassen.

Laten we een voorbeeld bekijken (zie Tabel 6).

Als klas “class 3” is opgegeven voor de steekproef van het *vijfde middelbaar ASO*, dan moet u het aantal leraren Nederlands (“Main language of instruction” of “belangrijkste instructietaal”), wetenschappen en wiskunde apart op een lijst zetten. Stel dat er in klas “class 3” maar één leraar Nederlands is en er twee leraren wiskunde en twee leraren wetenschappen zijn. Na het insturen van het formulier reageert het systeem met een letter voor de leraren wiskunde en wetenschappen, maar niet voor de leraar Nederlands omdat er geen gegevens voor de steekproef nodig is (zie Tabel 7). De enige leraar Nederlands wordt geselecteerd om de Lerarenenquête in te vullen. De steekproefleraar wiskunde is de leraar van wie de achternaam met een ‘M’ begint. Als zo’n leraar niet bestaat, selecteer dan een leraar van wie de achternaam begint met een ‘N’. Als zo’n leraar niet bestaat, selecteer dan een leraar van wie de achternaam begint met een ‘O’ enz... Als er twee leraren wiskunde zijn van wie de achternaam begint met de letter ‘M’, selecteer dan de leraar van wie de achternaam het eerst komt in alfabetische volgorde. Een zelfde procedure geldt voor de leraar wetenschappen.

Denk eraan dat u geen gegevens hoeft te verzamelen voor directeuren omdat er gewoonlijk maar één per school is.

Tabel 7. Voorbeeld van een ingevuld lerarenlijstformulier

Sampled class: class 3			
	Main language of instruction	Mathematics	Science
Sampled teachers	Only one	M	B

7. TAAK 3: AFNAME VAN HET ONDERZOEK

Nadat de klas(sen) en leraar(leraren) zijn aangewezen voor de steekproef, ontvangt u een automatische email met daarin logins en wachtwoorden voor de leerlingen, leraren en directeuren. Het systeem maakt automatisch ID's en wachtwoorden aan om anonimiteit van de gegevens te garanderen.

Wij schatten dat **het online invullen van de enquête ongeveer 15 tot 20 minuten in beslag zal nemen.**

Het online systeem voor de afname van het onderzoek zal gedurende vier weken toegankelijk zijn maar zal eind november sluiten.

a) AFNAME BIJ LEERLINGEN (NIET BIJ VIERDE LEERJAAR LAGER ONDERWIJS)

Voordat u de online afname gaat organiseren, wilt u misschien de 'De brief en formulier voor toestemming van de ouders' (zie Appendix B) of de 'Brief aan de Ouders' (zie Appendix B) een paar weken van tevoren uitdelen aan alle deelnemende leerlingen (alleen als dit in uw land verplicht is). In veel landen is het of hoffelijk of verplicht ouders te informeren over zulke onderzoeken en/of hun toestemming te verkrijgen voor deelname. Als het in uw land verplicht is toestemming te vragen voor deelname, maak dan a.u.b. gebruik van de 'De brief en formulier voor toestemming van de ouders'. Als het of hoffelijk of verplicht is ouders te informeren over het onderzoek, gebruik dan de 'Brief aan de Ouders'. Concepten van het formulier en de brief zijn achterin deze handleiding opgenomen. U mag natuurlijk de formulering wijzigen.

We adviseren u een aparte sessie voor leerlingen te organiseren om verlies van instructietijd te beperken. Het organiseren van meerdere leerling-sessies kan nodig zijn als het aantal computers met internettoegang lager is dan het aantal leerlingen in the klas. Een andere reden waarom u wellicht meer dan één leerling-sessie moet organiseren, zou kunnen zijn dat niet alle leerlingen ten tijde van de afname aanwezig waren door ziekte of door verschillende lesroosters, vooral bij programma's in het beroepsonderwijs.

Om redenen van tijdsefficiëntie adviseren wij u de individuele sessies op elke computer te openen met de logins en wachtwoorden van de leerlingen voordat de leerlingen de klas binnenkomen. **Deel geen logins en wachtwoorden van leerlingen aan leerlingen uit om misbruik te vermijden. Leerlingen mogen de enquêtes niet online thuis invullen noch op enige andere plaats zonder toezicht van de schoolcoördinator.**

We stellen voor dat u leerlingen helpt tijdens de afname als zij vragen zouden hebben over items of de antwoorden ervan – dit is geen examen! – of als er een technisch probleem is. De leerlingen moeten de hele enquête invullen tijdens de sessie omdat ze hun antwoorden niet kunnen opslaan en op een ander tijdstip inloggen. Omdat dit geen prestatietest is, kunnen verschillende leerlingen de enquête op verschillende tijdstippen invullen. Iedere leerling in de klas heeft een periode van vier weken om te enquête in te vullen.

Het is belangrijk de leerlingen te motiveren om de enquête zo volledig mogelijk in te vullen. U zou kunnen beginnen met de leerlingen de doelstellingen van het onderzoek uit te leggen en hun uit te leggen hoe belangrijk het is dat zij eerlijk en serieus antwoord geven op de vragen die gesteld worden en te zeggen dat er geen goede of foute antwoorden zijn. Verzeker hen er ook van dat als ze vragen hebben of op problemen stuiten bij het invullen van de enquête, u er bent om hen te helpen.

b) AFNAME BIJ LERAREN EN DIRECTEUR

Wellicht wilt u eerst de leraren informeren over de algemene doelstellingen van het onderzoek en over het specifieke feit dat het een kort onderzoek betreft. In Appendix C vindt u daartoe een conceptbrief.

Vervolgens kunt u de logins en wachtwoorden uitdelen aan de directeur en leraar/leraren. Zij kunnen de enquête online thuis invullen als dat beter uitkomt. In tegenstelling tot de leerlingen kunnen zij hun antwoorden wel opslaan en op een ander tijdstip opnieuw inloggen om de antwoorden af te maken of zo nodig te wijzigen.

8. TAAK 4: FOLLOW-UP ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT HET ONDERZOEK

Zorg er a.u.b. voor dat alle leerlingen, leraren en de directeur de enquête invullen voordat het online systeem sluit (eind november).

De Nationale Coördinator kan het aantal enquêtes volgen dat door de leerlingen in iedere school wordt ingevuld. Hij/zij is er om u te ondersteunen, dus aarzel niet contact met hem/haar op te nemen als het nodig is.

APPENDIX A: BRIEF EN FORMULIER VOOR TOESTEMMING VAN DE OUDERS

Schooladres

Datum

Beste Ouder of Voogd,

Europees Onderzoek van Scholen: ICT en het Onderwijs

Ik schrijf u om u mede te delen dat de klas van uw kind geselecteerd is om deel te nemen aan een onderzoek dat georganiseerd wordt door European Schoolnet namens de Europese Commissie. European Schoolnet is een netwerk van Ministeries van onderwijs dat werkt aan de verbetering van lesgeven en leren op scholen.

Het doel van de online enquête is om up-to-date informatie te verzamelen over het gebruik van technologie door jongeren voor leerdoeleinden; de enquête wordt vroeg in het najaar op school ingevuld en neemt ongeveer 15 minuten in beslag om in te vullen. Geen individu of school kan worden herkend uit de antwoorden en er wordt geen gevoelige informatie verzameld.

De antwoorden worden gebruikt om scholen, Ministeries van onderwijs en de Europese Commissie waardevolle informatie te verschaffen om te helpen zorgen voor onderwijs van hoge kwaliteit voor jongeren in de 21ste eeuw.

Deze school heeft ermee ingestemd deel te nemen aan het onderzoek omdat wij geloven dat de resultaten van waarde zullen zijn voor onze leerlingen. Ik zou u daarom dankbaar zijn als u het toestemmingsformulier hieronder zou willen invullen en terug te sturen vóór DATUM.

Mocht u vragen hebben, aarzelt u dan niet contact op te nemen met de school.

Dank u bij voorbaat voor uw steun.

Hoogachtend,

Directeur

Europees Onderzoek van Scholen: ICT en het Onderwijs

Formulier voor toestemming van de ouders

Ik geef er toestemming voor dat mijn kind deelneemt aan het Europees Onderzoek van Scholen: ICT en het Onderwijs.

Naam van het kind:

Handtekening van de ouder:

Datum:

APPENDIX B: BRIEF AAN OUDERS

Schooladres

Datum

Beste Ouder of Voogd,

Europees Onderzoek van Scholen: ICT en het Onderwijs

Ik schrijf u om u mede te delen dat de klas van uw kind geselecteerd is om deel te nemen aan een onderzoek dat georganiseerd wordt door European Schoolnet namens de Europese Commissie. European Schoolnet is een netwerk van Ministeries van onderwijs dat werkt aan de verbetering van lesgeven en leren op scholen.

Het doel van de online enquête is om up-to-date informatie te verzamelen over het gebruik van technologie door jongeren voor leerdoeleinden; de enquête wordt vroeg in het najaar op school ingevuld en neemt ongeveer 15 minuten in beslag om in te vullen. Geen individu of school kan worden herkend uit de antwoorden en er wordt geen gevoelige informatie verzameld.

De antwoorden worden gebruikt om scholen, Ministeries van onderwijs en de Europese Commissie waardevolle informatie te verschaffen om te helpen zorgen voor onderwijs van hoge kwaliteit voor jongeren in de 21ste eeuw.

Mocht u vragen hebben, aarzelt u dan niet contact op te nemen met de school.

Dank u bij voorbaat voor uw steun.

Hoogachtend,

Directeur

APPENDIX C: BRIEF AAN LERAREN

Aan: leraren die deelnemen aan het Europees Onderzoek van Scholen: ICT in het Onderwijs

Beste Collega,

Voor de eerste keer worden scholen in heel Europa systematisch onderzocht met betrekking tot de toegang, het gebruik en de invloed van informatietechnologie voor leerdoeleinden. U bent geselecteerd om deel te nemen en wij danken u bij voorbaat voor uw medewerking.

Het Onderzoek van Scholen: ICT en het Onderwijs wordt gefinancierd door het Directoraat-generaal Informatiemaatschappij en Media van de Europese Commissie en wordt gesteund door Ministeries van onderwijs. Het onderzoek wordt uitgevoerd door European Schoolnet en de Universiteit van Luik. Het doel is de vooruitgang te meten in de beschikbaarheid en het gebruik van ICT in de 31 Europese landen. Het onderzoek staat van september tot november 2011 op het internet en neemt ongeveer 20 minuten in beslag om in te vullen.

Informatie die u verschaft, wordt uitsluitend gebruikt voor het onderzoek en uw privacy en de veiligheid van de gegevens zijn gegarandeerd. Geen individuele personen zullen herkenbaar zijn. Het onderzoek zal resultaten voortbrengen die van waarde zijn voor planning en besluitvorming met betrekking tot het inzetten, beheer en gebruik van technologie op school en die gepubliceerd worden in nationale en internationale rapporten in 2012. Uw Schoolcoördinator kan u meer informatie geven. U kunt ook de website van het onderzoek bezoeken: <http://essie.eun.org>.

Scholen zijn drukke plaatsen en alle moeite wordt gedaan om ervoor te zorgen dat er zo weinig mogelijk verstoring is.

Uw tijd en steun worden op prijs gesteld.

[[[ONDERTEKEND]]]